

Data : 2020-12-14
Sygn.: OR.152.6.2020

W odpowiedzi na pismo nazwane przez wnoszącego petycją z dnia 26.08.2020 r. (data wpływu 14.09.2020 r.), informuję, że zgodnie z treścią ustawy o petycjach (Dz.U. z 2014 r. poz. 1195 t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 870) *art. 2 ust. 3 Przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.*

art. 3 [Definicja petycji] O tym, czy pismo jest petycją, decyduje treść żądania, a nie jego forma zewnętrzna.

W przypadku omawianego dokumentu jedynie tytuł i jego rozwinięcie wskazują na cechy wspólne z ustawową definicją petycji, natomiast treść złożona z szeregu pytań w żadnej mierze nie wyczerpuje znamion określonych w art. 2 ust. w/w ustawy, albowiem nie precyzuje w żadnym stopniu żądania i oczekiwanych zmian. Niemniej mając na względzie pozytywne relacje ze społeczeństwem oraz poczuwając się niejako w obowiązku do rzetelnego wykonywania zadań publicznych Burmistrz Rogoźna przesyła odniesienia i odpowiedzi na poruszane zagadnienia, pomimo zasadniczej rozbieżności tytułu i treści wniesionego dokumentu.

TEMAT 1 Jakość wód

Gmina Rogoźno współpracuje z wymienionymi organami w konkretnych kwestiach oraz w zakresie regulowanym przepisami prawa. Ponadto realizowane są projekty o charakterze wykraczającym ponad obligatoryjne zadania jednostki, a związane z jej działalnością jak np. Las Modelowy w Obornikach stanowiący płaszczyznę współpracy oraz forum wymiany informacji oraz poglądów na kwestie związane z szeroko rozumianym środowiskiem. Gmina aktywnie włącza się we wszelkie inicjatywy i podejmuje współpracę z innymi instytucjami na różnorodnych płaszczyznach.

Gmina nie posiada bezpośredniej formalnej kompetencji by tworzyć strefy ochronne w pobliżu rzek i jezior, formy ochrony przyrody, których ustanowienie skutkowałoby możliwością wdrożenia sugerowanych stref, nie są formami ustanawianymi przez gminę a przez właściwe jednostki. Ponadto samo ustanowienie formy ochrony przyrody bez wprowadzenia przez właściwą jednostkę planu ochrony, nie upoważnia do ustanawiania stref ochronnych w dokumentach planistycznych, czego przykładem jest np. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Wełny i rytna Gołaniecko Wągrowiecka” którego funkcjonowanie nie zostało usankcjonowane planem ochrony i w konsekwencji obszar ten nie wpływa na regulacje formalne.

Niemniej istnieją obligatoryjne ograniczenia zagospodarowania terenów w pobliżu cieków wodnych którymi są mapy zagrożenia powodziowego opracowane przez jednostki właściwe do realizacji

publicznej gospodarki wodnej, w mapach zagrożenia powodziowego ujęte są wszelkie cieki i zbiorniki wodne oraz wyznaczone są tereny zalewowe w trzech kategoriach częstotliwości występowania zjawisk. Wyznaczanie terenów pod zabudowę następuje ze ścisłym uwzględnieniem stref zagrożenia powodzią, i winiącymi z tego tytułu ograniczeniami.

W ramach procedowania postępowań o ustalenie warunków zabudowy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy terenach w pobliżu rzek lub jezior, kwestie dopuszczalności zabudowy i form zagospodarowania terenu uzgadniane są z odpowiednimi organami, które określają i nakładają obowiązki względem potencjalnych stref ochronnych.

W granicach miasta i gminy Rogoźno obszary narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi usytuowane w dolinie Welny. Tereny te obejmują przede wszystkim łąki i pastwiska, pozostają niezagospodarowane i niezabudowane.

Dla rzeki Welny, zgodnie z wykazem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, zostały opracowane mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego. Zgodnie z ww. mapami zagrożenia powodziowego obszar Gminy Rogoźno częściowo położony jest na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (10%, czyli raz na 10 lat), średnie (1%, czyli raz na 100 lat) i niskie (0,2%, czyli raz na 500 lat). Obszary zagrożone powodzią o prawdopodobieństwie 1% i 10% stanowią obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Jednocześnie rzeka Mała Welna została zakwalifikowana w ramach wstępnej oceny ryzyka powodziowego do wykonania ma zagrożenia i ryzyka powodziowego w II cyklu planistycznym.

Szczegółowe uwarunkowania i kierunki polityki gminnej w zakresie kształtowania przestrzeni oraz implementacji zasad ochrony środowiska zawarto w treści Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogoźno – uchwała Nr XX/160/2019 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 30 października 2019 r.

Określono następujące zasady:

1. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w przepisach o ochronie środowiska:

Przepisy o ochronie środowiska określają szczegółowe wytyczne dotyczące zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska, w szczególności poprzez:

- Uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej:
Działalność rolnicza wywiera wpływ na właściwości wody, gleby, powietrze oraz przyczynia się do zmian bioróżnorodności i krajobrazu. Istotnym aspektem ochrony wód jest tworzenie warunków dla funkcjonowania rolnictwa proekologicznego oraz konsekwentne obniżanie ilości stosowanych w rolnictwie nawozów i środków ochrony roślin. W celu poprawy jakości wód spływających z terenów rolnych do wód powierzchniowych, wzdłuż zbiorników i cieków wodnych należy wprowadzać strefy buforowe w postaci barier biologicznych (zaroślowe i leśne zbiorowiska lęgowe).
Wśród sposobów ochrony gleb przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa szczególne znaczenie mają:
  - stosowanie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych w sposób racjonalny i umiarkowany
  - wielkość stosowanych środków należy dostosować do wymagań upraw, struktury gleb, warunków wodnych oraz ukształtowania terenu.
  - ograniczenie zmiany użytkowania gruntów rolnych zdrenowanych,
  - stosowanie nawozów naturalnych oraz biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin,

- wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod proekologicznej produkcji rolniczej, zwłaszcza na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów, mając na uwadze występujące na terenie gminy ustanowione formy ochrony przyrody.
- w celu zapewnienia ochrony powierzchni ziemi konieczna jest likwidacja nielegalnych składowisk odpadów oraz ograniczenie wykonywania prac polegających na zmianie ukształtowania terenu na gruntach rolnych.
- Zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych
W celu poprawy funkcjonowania środowiska oraz podniesienia walorów przyrodniczo krajobrazowych wprowadza się następujące ustalenia:
  - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej,
  - zachowanie fragmentów naturalnych ekosystemów, w szczególności ekosystemów łąkowych w dolinach rzecznych, ekosystemów leśnych, zadrzewień przydrożnych, parkowych, zwłaszcza ze starodrzewem, zadrzewień zlokalizowanych w dolinach cieków wodnych oraz kęp i pasm w obrębie użytków zielonych i na obniżeniach terenu, gdzie wspomagają naturalną retencję wody i stanowią siedliska drobnej fauny,
  - utrzymanie zróżnicowanych form użytkowania, zadrzewień śródpolnych, zbiorników wodnych, które korzystnie stymulują utrzymanie lub wzrost różnorodności biologicznej, poprzez wytworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby zwierząt,
  - ochrona znajdujących się na terenie gminy obszarów podmokłych i dolin cieków wodnych przed trwałym zainwestowaniem;
  - ochrona, pielęgnacja i uzupełnianie zieleni urządzonej (parki, zieleńce, zieleń uliczna),
  - realizacja nowych zadrzewień, zwłaszcza jako ciągów zieleni krajobrazowej i izolacyjnej w oparciu o sieć dróg publicznych, cieków wodnych, system terenów zielonych oraz w strefach występowania konfliktów przestrzennych,
  - kształtowanie terenów korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków pomiędzy obszarami o największej bioróżnorodności,
  - zachowanie istniejących i odtworzenie zniszczonych siedlisk bytowania, żerowania i odpoczynku wszystkich gatunków zwierząt w granicach pozwalających na zachowanie ich populacji na poziomie odnawialności,
  - objęcie ochroną miejsc i terenów eksponowanych, panoram i punktów widokowych przed dominacją elementów obcych, w szczególności sieci infrastruktury technicznej, tablic reklamowych, zabudowy substandardowej;
  - podkreślanie terenów eksponowanych, punktów widokowych i panoram poprzez włączanie ich w system połączeń pieszych i rowerowych;
  - właściwe kształtowanie wskaźników urbanistycznych zagospodarowania terenu, w szczególności w zakresie udziału terenów zieleni w stosunku do liczby mieszkańców poszczególnych terenów.
  - nadawanie obiektom kubaturowym oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej formy architektonicznej harmonizującej z otoczeniem;
  - porządkowanie przebiegu linii energetycznych i likwidacja kolizji z zabudową mieszkaniową;
  - prowadzenie nowego uzbrojenia oraz ciągów komunikacyjnych z uwzględnieniem lokalizacji obszarów chronionych, mieszkaniowych i wypoczynkowych, na których znajdują się obiekty przeznaczone na stały pobyt ludzi oraz wymogów ochrony przyrody;
  - wprowadzanie zieleni izolacyjnej w strefach granicznych obszarów o różnych funkcjach, w których może wystąpić konflikt przestrzenny;

- stosowanie zieleni izolacyjnej lub innej formy osłony zielenią elementów negatywnie oddziałujących na walory krajobrazowe środowiska.

Ochronie podlegają przede wszystkim tereny leśne, parki, cmentarze oraz zieleń na terenach zabudowanych. Ochrona krajobrazu w stosunku do tych obiektów polega głównie na zachowaniu dotychczasowych funkcji, pielęgnacji istniejącej roślinności oraz wprowadzeniu zakazu lokalizacji obiektów i urządzeń niezwiązanych z określoną funkcją terenu. Istotnym elementem ochronnym jest także zachowanie form zagospodarowania terenów otwartych niekolidujących z funkcją przyrodniczą.

Ważnym elementem krajobrazu przyrodniczego gminy Rogoźno jest rzeka Wełna oraz trzy ciągi rynien południowych: Jezioro Budziszewskie – Jezioro Czarne – Jezioro Rogoźno, Jezioro Małe – Jezioro Prusieckie (Starskie) oraz Jezioro Nienawiszcz Duży – Jezioro Nienawiszcz Mały – Jezioro Boguniewskie, których bezpośrednie sąsiedztwo powinna podlegać wyłączeniu z zainwestowania kubaturowego. Ochroną należy objąć także wszelkie zadrzewienia i obszary leśne. Są one ważnym czynnikiem retencji i stabilizacji warunków wodnych, zmniejszają zagrożenie powodziowe, łagodzą niedobory wód, chronią gleby przed erozją oraz poprawiają warunki aerosanitarnie.

- Uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom
Dotychczas na terenie gminy Rogoźno nie stwierdzono obszarów objętych ruchami mas ziemi, zatem nie określa się potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom.
- Uwzględnienie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi
- Poprawa jakości powietrza jest możliwa dzięki zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń. W tym celu w studium określa się następujące działania:
  - eliminowanie zanieczyszczeń pochodzących z emisji pyłów i szkodliwych gazów, pochodzącej z gospodarstw domowych, w których następuje spalanie tradycyjnych źródeł energii (tzw. „emisji niskiej”), poprzez ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii: gazowych, olejowych i odnawialnych, lub poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (budowa sieci ciepłowniczej), a także poprzez wykonywanie termomodernizacji budynków,
  - stosowanie urządzeń eliminujących lub ograniczających emisję szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery oraz wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych;
  - preferowanie wykorzystania proekologicznych technologii produkcji w zakładach przemysłowych,
  - wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
  - wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż tras komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia i odory do powietrza.
- W zakresie ochrony wód podstawowym celem studium jest poprawa stanu ich czystości oraz zwiększanie retencji. Wynika to przede wszystkim z układu przyrodniczych powiązań zewnętrznych - lokalny układ hydrograficzny i tereny dolinne z nim związane mają wpływ na pozagminne układy przyrodnicze. Ponadto na terenie gminy zanieczyszczone wody powierzchniowe obniżają potencjał ekologiczny zespołów przyrodniczych z nim związanych. Południowa część gminy narażona jest ponadto na zagrożenia powodziowe.
W celu ochrony wód ustala się następujące zasady:

- zachowanie naturalnego biegu cieków wodnych oraz ochrona przed zanikiem wszelkich zbiorników wodnych oraz towarzyszących im zadrzewień,
  - wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień pełniących funkcję bariery biochemicznej w sąsiedztwie cieków, oczek wodnych oraz rowów melioracyjnych na terenach rolniczych,
  - zapewnienie dostępności do cieków i zbiorników wodnych oraz rowów melioracyjnych na potrzeby powszechnego korzystania i wykonywania robót związanych z utrzymaniem przez administratora, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - ochrona przed wprowadzaniem zabudowy i ogrodzeń przy brzegach rzek, jezior i innych zbiorników wodnych,
  - utrzymanie linii zabudowy od cieków i zbiorników wodnych oraz rowów melioracyjnych w odległości zapewniającej możliwość wykonywania robót związanych z ich konserwacją,
  - dążenie do osiągnięcia jak najlepszego stanu czystości wód przez bezwzględne wykluczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogennych, organicznych i toksycznych) zarówno do gruntu jak i do wód powierzchniowych,
  - dostosowanie lokalizacji nowych obiektów gospodarczych do warunków i struktur hydrogeologicznych,
  - objęcie szczególną ochroną terenów zlokalizowanych w obrębie stref ochronnych ujęć wód, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby odprowadzania ścieków sanitarnych,
  - stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach przewidzianych do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną wyłącznie jako rozwiązanie tymczasowe do czasu jej budowy,
  - dopuszczenie oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych jedynie na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych ogranicza się do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć wód),
  - stosowanie nowych technologii w zakresie działalności produkcyjnej i usługowej wpływających na stan i ilość odprowadzanych ścieków, w tym budowę i modernizację urządzeń oczyszczających ścieki,
  - zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć wód oraz zbiorników wód podziemnych,
  - kompleksowe rozwiązanie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z ciągów komunikacyjnych, placów, parkingów i innych powierzchni zanieczyszczonych oraz oczyszczanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - stosowanie urządzeń do oczyszczania wód opadowych i roztopowych przed wylotem kanałów deszczowych do cieków naturalnych i rowów melioracyjnych,
  - zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody w celu przeciwdziałania skutkom suszy,
  - prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień,
  - przebudowa i dostosowanie sieci drenarskiej do projektowanego usytuowania budynków i budowli w celu zachowania możliwości dalszego funkcjonowania urządzeń drenarskich na przyległym terenie.
- Głównym źródłem degradacji powierzchni ziemi i gleb jest eksploatacja surowców naturalnych, zanieczyszczenie gleb środkami chemicznymi oraz zmiana przeznaczenia gruntów na cele

inwestycyjne. Konieczna jest ochrona gleby o najwyższych w skali gminy klasach bonitacyjnych, gdyż warunkują one efektywność prowadzenia działalności rolniczej. Dla tej funkcji powinny być zachowane tereny o najwyższej przydatności rolniczej. Rejony skoncentrowanego ich występowania w kontekście sprzyjających warunków klimatycznych oraz dobrych warunków aerosanitarnych powinny stanowić podstawę dla rolnictwa ekologicznego ukierunkowanego na produkcję zdrowej żywności. Strefy występowania gleb słabych (marginalnych), mało przydatnych rolnictwu, powinny być podstawą tworzenia nowych powierzchni leśnych. Każda zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze musi uwzględniać wszelkie uwarunkowania środowiskowe, a przede wszystkim wykazywać dużą racjonalność wynikającą z bilansu potencjalnych zysków i strat. Postuluje się przeznaczanie gruntów o najniższych klasach bonitacyjnych, gruntów odłogowanych i nieprzydatnych dla produkcji rolniczej pod zalesienia, rozwój funkcji rekreacyjnej lub ewentualnie innej, przy braku kolizji z otoczeniem. Przeznaczenie części gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymaga wyrażenia zgody przez określone w obowiązujących przepisach organy. Zanieczyszczenia gleb powodowane funkcjonowaniem przemysłu na terenie gminy ma lokalne znaczenie. Istotnym źródłem degradacji gleb jest natomiast komunikacja. Najbardziej zanieczyszczone gleby występują w bezpośrednim sąsiedztwie dróg. Gleby te wykazują dużą zawartość związków ołowiu i tlenków azotu, a także cechują się silnym zasoleniem związanym z zimowym utrzymaniem. Sposobem ochrony gleb przed zanieczyszczeniami jest tworzenie naturalnych osłon biologicznych (fitosanitarnych) w postaci pasów zieleni oraz ograniczenie stosowania soli w okresie zimowym.

- W celu zachowania i ochrony rzeźby terenu postuluje się przyjęcie następujących zasad użytkowania przestrzeni:
  - ograniczanie przekształcania rzeźby terenu, w szczególności w strefie cieków wodnych,
  - przeciwdziałanie procesom erozyjnym i zapobieganie degradacji gleb – wykorzystanie gleb wyższych klas bonitacyjnych dla rolnictwa,
  - ochrona przed powstawaniem procesów erozyjnych poprzez wprowadzanie szaty roślinnej stabilizującej grunt oraz odpowiednie prowadzenie gospodarki rolnej,
  - minimalizacja skutków zaistniałych zmian w rzeźbie terenu (zrehabilitowanie terenów poeksploatacyjnych),
  - wykorzystanie zbędnych mas ziemnych powstających w czasie realizacji inwestycji do nowego ukształtowania terenu w granicach działki własnej lub na działkach sąsiednich.
  - dla ochrony powierzchni ziemi zainwestowania należy wyłączyć tereny obniżen dolinnych rzek i cieków wodnych.

- Do głównych źródeł emisji hałasu na terenie gminy należy komunikacja i zakłady przemysłowe. Ochrona środowiska przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu pochodzenia komunikacyjnego i przemysłowego polegać będzie na stałym ograniczaniu jego emisji poprzez następujące działania:
  - zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wynikających z przepisów odrębnych dla terenów objętych ochroną akustyczną,
  - uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji obiektów przemysłowych, których funkcjonowanie powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu na obszarach podlegających ochronie akustycznej poprzez zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych,

- uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określonych natężeń hałasu wzdłuż drogi o znaczeniu krajowym i wojewódzkim poprzez zapewnienie odpowiednich odległości dla terenów przeznaczonych pod nową zabudowę,
- stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających poziom hałasu co najmniej do wartości dopuszczalnych na terenach wymagających ochrony akustycznej.
- W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie Gminy Rogoźno konieczne będzie uwzględnianie poniższych działań:
  - wprowadzenie zakazów lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w pasach technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych,
  - uporządkowanie istniejących konfliktów przestrzennych pomiędzy zabudową mieszkaniową a liniami elektroenergetycznymi,
  - ograniczenie lokalizowania stacji bazowych telefonii komórkowych emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w postaci masztów antenowych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na terenach przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.
- sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych. Na terenie Gminy Rogoźno nie występują obszary zdegradowane w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych, zatem nie określa się sposobu zagospodarowania tych terenów.

2. Wytyczne określenia zasad ochrony w planach miejscowych, wynikające z obowiązujących ustaleń planów ochrony ustanowionych dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz innych form ochrony przyrody występujących na terenach objętych studium i uzdrowisk. Ochronę form ochrony przyrody zapewniają przepisy o ochronie przyrody oraz akty prawne dotyczące zindywidualizowanych form ochrony. Spośród form ochrony ustalonych w powyższych przepisach na terenie Gminy Rogoźno znajdują się trzy rezerwaty przyrody: „Buczyna”, „Wełna” i „Promenada”, Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka”, trzy obszary Natura 2000: „Puszcza Notecka” PLB3000015, „Dolina Wełny” PLH3000043 i „Buczyna w Długiej Goślinie” PLH3000056 oraz pomniki przyrody.

Rezerwat leśny „Burzyna” został utworzony w 1958 r. i obejmuje fragment 150-letnich lasów bukowych naturalnego pochodzenia o powierzchni 15,75 ha. Obok buka, rosnącego tu na wschodniej granicy swego zasięgu, występują głównie dąb i grab. Rezerwat wodny „Wełna”, utworzony w 1959 r. na 3,5 km odcinku rzeki pomiędzy mostem we wsi Wełna a mostem we wsi Jaracz-Młyn o powierzchni 10,44 ha. Rzeka płynie tu asymetryczną doliną, tworząc szereg malowniczych zakoli. Przedmiotem ochrony jest flora i fauna wartkich prądów rzecznych, niezwykle rzadka na obszarach nizinnych.

Rezerwat leśny „Promenada” o powierzchni 4,43 ha utworzony został w 1987 r. Obejmuje stary las dębowo-grabowy z ze wspaniałym skupiskiem sędziwych dębów i okazałych paklonów. W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do terenów rezerwatów należy brać pod uwagę cele i zakazy określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody, planie ochrony ustanowionym Rozporządzeniem nr 200/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 26 września 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buczyna” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2006 r. poz. 3794) oraz ewentualnych późniejszych aktach prawnych dotyczące ochrony rezerwatów.

Gmina Rogoźno znajdują się ponadto w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Wełny i Rynna Gołaniecko-Wągrowiecka”, ustanowionego rozporządzeniem nr 5/98 Wojewody Piłskiego z 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie piłskim (Dz.

Urz. Woj. Piłskiego nr 13/1998). W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszaru chronionego krajobrazu należy wziąć pod uwagę zasady określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz ewentualne późniejsze akty prawne dotyczące ochrony obszaru chronionego krajobrazu.

Odrębnym zagadnieniem jest problematyka Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 stanowiącej system ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego wdrażany od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Natura 2000 jest zbiorem obszarów chronionych wyznaczonych według jednolitych kryteriów w całej Unii Europejskiej, w taki sposób by zachować na nich siedliska przyrodnicze i gatunki, które uznane zostały jako „ważne dla Europy”. Podstawami prawnymi funkcjonowania obszarów Natura 2000 są na poziomie prawa europejskiego: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz Dyrektywy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory 92/43/EWG, zwana Dyrektywą Siedliskową, uchwaloną 21 maja 1992 r. Głównymi aktami związanymi z utworzeniem i prowadzeniem sieci Natura 2000 w Polsce są: ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zmianami) oraz ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 ze zmianami). W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów Natura 2000 „Puszcza Notecka” PLB3000015, „Dolina Wełny” PLH300043 i „Buczyna w Długiej Goślinie” PLH300056 należy wziąć pod uwagę wytyczne określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody, planie zadań ochronnych ustanowionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 1793) oraz w ewentualnych przyszłych planach zadań ochronnych i planach ochrony dla obszarów Natura 2000.

3. Na terenach trwałych użytków zielonych, zadrzewień i dolin rzecznych - terenach stanowiących naturalne obszary ochronne dla cieków i zbiorników wodnych, rowów oraz dolin rzecznych określono następujące wytyczne:
- ograniczanie rozwoju terenów położonych wzdłuż rzek i innych cieków oraz podtrzymanie dotychczasowego kierunku zagospodarowania w celu zapewnienia dobrej jakości wód powierzchniowych i funkcji korytarzy ekologicznych,
  - maksymalnie zachowanie istniejącego drzewostanu,
  - dopuszczenie wyposażenia w infrastrukturę służącą rekreacji (ścieżki piesze, rowerowe, plaże itp.), z wyłączeniem rezerwatów przyrody,
  - dopuszczenie lokalizowania niezbędnych inwestycji liniowych z zakresu infrastruktury technicznej realizowanych dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych możliwa jest tylko w uzasadnionych sytuacjach, z wyłączeniem rezerwatów przyrody; realizacja tych inwestycji musi odbywać się z zachowaniem i poszanowaniem walorów przyrodniczych z maksymalnym ograniczeniem negatywnych oddziaływań na środowisko.

Należy podkreślić, że przytoczone powyżej zapisy Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogoźno – przyjętego uchwałą Nr XX/160/2019 Rady Miejskiej w Rogoźnie z dnia 30 października 2019 r., nie stanowią przepisów prawa miejscowego i ich stosowanie nie jest możliwe w ujęciu bezpośrednim albowiem instrumentem sankcjonującym w/w zapisy może być wyłącznie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, brak jest natomiast bezpośrednich narzędzi do egzekwowania określonych powyżej reguł. Studium jest wyrażeniem gminnej polityki przestrzennej i ustanawia priorytety, które są z kolei wiążące dla ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Pokrycie obszaru gminy miejscowymi

planami zagospodarowania przestrzennego wynosiło na dzień 31.12.2019r ok 5,6%. Aktualnie prowadzone są prace nad kilkoma opracowaniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na łącznym obszarze ok. 6000ha, po zakończeniu prac i przyjęciu opracowywanych planów pokrycie planami obszaru gminy wzrośnie o ca. 33%. Co szczególnie istotne nowe opracowania będą bezpośrednio wcielały w życie w postaci aktów prawa miejscowego zaprezentowane powyżej ustalenia studium.

Odległości oraz możliwości sytuowania wszelkich inwestycji regulowane są przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, prawa budowlanego oraz aktami wykonawczymi. Inwestycje kubaturowe mogą być realizowane w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub decyzje o warunkach zabudowy poprzedzone decyzjami o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Uregulowania te wynikają wprost powszechnie obowiązujących przepisów. Należy zwrócić uwagę na fakt, że większość nabrzeży zbiorników i cieków wodnych odizolowana jest od obszarów zurbanizowanych w znacznej części obszarami leśnymi. Ponadto bezpośrednie sąsiedztwo jakichkolwiek inwestycji nad brzegami wód nie jest dopuszczalne z uwagi na strefy zagrożenia powodzią o których była mowa powyżej. Zawarte w pytaniu sformułowanie „czy zadbano (...)” w istocie rzeczy oraz w nawiązaniu do przedstawionego powyżej mechanizmu postępowania, obarczone jest błędem rzeczowym wynikającym ze skrajnego niezrozumienia metodologii procedowania ustalonej przez ustawodawcę. Wśród żywotnych interesów gminy oraz jej statutowych działań leży zapewnienie optymalnych warunków do życia i funkcjonowania wszystkich mieszkańców, również rolników, z tego względu „zadbanie” o wykluczenie możliwości prowadzenia hodowli w obszarach zlewni zbiorników i cieków wodnych (czyli w praktyce na całym obszarze gminy) jest sprzeczne z ogólnymi zasadami życia społecznego, i godzi w naczelną zasadę zrównoważonego rozwoju. Niemniej inwestycje tego rodzaju niezależnie od ich skali obwarowane są szeregiem regulacji ograniczających ich potencjalne oddziaływanie na środowisko.

Kontrola Planów nawozowych oraz Rejestrów nawożenia azotem obowiązujących rolników, leżą w kompetencji ARiMR, WIOŚ. Decyzje wydawane przez gminy nie mają żadnego związku formalnego i rzeczowego z Programem działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganiu dalszemu zanieczyszczeniu, dokument ten w żaden sposób nie jest adresowany do jednostek samorządu i nie wiąże ich swoją treścią. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć wydawane są z należytą starannością zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa konstytuującymi ich metodykę i treść.

Kontrole działalności rolniczych leżą w kompetencjach ARiMR oraz WIOŚ

W miesiącu wrześniu, w Skokach odbyło się spotkanie poświęcone czystości jezior. Spotkanie prowadził Burmistrz Skoków Tadeusz Kłos. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele różnych instytucji i organizacji, w tym dyrektor Wód Polskich - Żlewni Poznań Arkadiusz Koza, samorządowcy oraz właściciele gospodarstw rybnych.

TEMAT 2 Susza

Niski stan wód oraz szybkie parowanie w żadnym stopniu nie są zależne od działań jednostek samorządu terytorialnego.

Wszelkie rozstrzygnięcia samorządu dotyczące inwestycji realizowane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W opracowaniach planistycznych oraz decyzjach zabudowy określa się obszar biologicznie czynny.

Gmina Rogoźno nie prowadzi rejestrów ilości posadzonych drzew przez gminy ościenne. Na terenach należących do gminy Rogoźno drzewa są sadzone sukcesywnie jako nasadzenia kompensacyjne. Realizowany jest również program sadzenia drzew miododajnych z udziałem dotacji Marszałka Województwa.

Marszałek błędnie udzielił nieprawdziwej odpowiedzi, gdyż Gmina Rogoźno złożyła wniosek na dofinansowanie zakupu sadzonek drzew miododajnych w roku 2020 i zadanie to zostało zrealizowane. Burmistrz Rogoźna wystąpił do Marszałka o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji, w konsekwencji wg. Deklaracji marszałka dokonano oficjalnego sprostowania zaistniałej pomyłki.

TEMAT 3 Rekultywacja jezior

Jezioro Budziszewskie poddane było zabiegom rekultywacyjnym, polegającym na chemicznej inaktywacji fosforu w strefie dopływu i wypływu oraz na umiarkowanym zarybieniu letnim narybkiem szczupaka. Efekty tych działań były więc znacznie skromniejsze niż w jeziorze Rogoźno. Były one stosunkowo dobrze widoczne w pierwszej połowie roku i dotyczyły większości badanych wskaźników jakości wody. Szczególnie spektakularne było zwiększenie się przezroczystości wody w czerwcu – z 35 cm w 2017 r., na 1,25 m w 2018 r. Był to wyraźny wpływ biomanipulacji, wywołany oddziaływaniem narybku szczupaka, wpuszczonego w maju. Jego skutkiem było zmniejszenie liczebności wrotków a zwiększenie wioślarek, odpowiedzialnych za presję pokarmową na fitoplankton. W wyniku tego poprawie uległ skład i liczebność fitoplanktonu, zwłaszcza ograniczony został rozwój sinic w jeziorze. Ograniczenie produkcji fitoplanktonu wpłynęło też na właściwości osadów dennych, w tym wydzielanie fosforu z dna (tzw. zasilanie wewnętrzne). Niestety bardzo gorące lato oraz długa i pogodna jesień nie sprzyjały poprawie jakości wody. Wzrost temperatury wody i osadów w zasięgu mieszających się wód epilimnionu spowodował intensywny rozkład mikrobiologiczny materii organicznej w osadach, powodując zwiększone zasilanie toni wodnej w biogeny. Spowodowało to szybki rozwój fitoplanktonu, w tym sinic. Początkowo nieliczne, stały się one dominujące w końcu lata i jesienią, powodując silny zakwit wody. Zakwit ten wraz z wodami Małej Wełny przenoszony był do jeziora Rogoźno, wyraźnie pogarszając jakość wody w jego części południowej.

Aby efekty rekultywacji Jeziora Budziszewskiego były bardziej widoczne, konieczne jest nie tylko powtórzenie dotychczas stosowanych działań rekultywacyjnych, lecz dodatkowe ich zintensyfikowanie oraz wprowadzenie nowych, dotąd nie stosowanych. Kontynuowania wymaga inaktywacja fosforu w strefie dopływu Małej Wełny do jeziora, w zakresie dotąd stosowanym. Zintensyfikować natomiast należy zarybianie jeziora drapieżnymi gatunkami ryb. Wskazane jest wpuszczenie ok. 100 tys. podchowanego narybku szczupaka i sandacza (w stosunku 2:1) w końcu maja oraz narybku jesiennego szczupaka w ilości 200 kg. Dla obniżenia produkcji fitoplanktonu konieczna jest też inaktywacja fosforu w toni wodnej, prowadzona przy użyciu małych dawek chlorku magnezu i siarczanu żelaza. Częstotliwość zabiegów musi być dostosowana do aktualnych warunków meteorologicznych, zwłaszcza temperatury wody, wpływającej na tempo uwalniania fosforu z osadów dennych. Należy przewidzieć 10-krotne strącanie fosforu w sezonie wegetacyjnym. Ponieważ dno jeziora w zasięgu hypolimnionu ulega odtlenieniu, sprzyjając uwalnianiu fosforu do toni wodnej, wskazane byłoby skierowanie wód dwu dopływów, uchodzących do jeziora w połowie jego długości, w rejon głęboczka. Spowoduje to podniesienie potencjału redox osadów i ograniczy wydzielanie fosforu.

W przypadku ponownego pojawienia się sinic w końcu lata lub jesienią, ważne będzie ograniczenie ich przedostawania się Małą Wełną do jeziora Rogoźno. Można to uzyskać zakładając barierę ze słomy jęczmiennej w ujściowym rejonie Jeziora Budziszewskiego. Algistatyki wydzielane z rozkładającej się słomy spowodują zanik sinic, ograniczając ich wpływ na jakość wód jeziora Rogoźno.

Poprawa jakości wody w jeziorze Rogoźno była szczególnie dobrze widoczna w pierwszej połowie roku. Dotyczyło to prawie wszystkich badanych wskaźników jakości wody. W końcu lata, a zwłaszcza jesienią, w wyniku wpływu podwyższonej temperatury wody na procesy rozkładu materii organicznej, jakość wody uległa częściowemu pogorszeniu. W stosunku do Jeziora Budziszewskiego stan ekologiczny jeziora był wyraźnie lepszy, co dobrze odzwierciedlał indeks planktonowy BMPL, który w jeziorze Rogoźno był wyraźnie niższy, w pobliżu umiarkowanego stanu ekologicznego. W stosunku do roku ubiegłego zmniejszyły się stężenia poszczególnych form azotu i fosforu w wodzie, co wpłynęło na znacznie mniejszą produkcję fitoplanktonu. W składzie gatunkowym ograniczeniu uległo znaczenie sinic, a wzrósł udział bruzdnic, okrzemek, zielenic i złotowiciowców. Rozwój dużych organizmów fitoplanktonowych (bruzdnic, okrzemek), świadczy o pojawieniu się sprzężenia zwrotnego, spowodowanego oddziaływaniem wpuszczonego narybku szczupaka. Organizmy te nie mogły być wyjadane przez liczniejsze populacje zooplanktonu wioślarkowego, ze względu na duże rozmiary komórek. Pomimo to, biomasa fitoplanktonu była wyraźnie niższa niż przed rokiem. Mniejsza produkcja fitoplanktonu przełożyła się na mniejsze odkładanie materii organicznej do osadów dennych i tym samym, na mniejsze zasilanie toni wodnej przez fosfor uwalniany z osadów. Wszystkie te korzystne zmiany w ekosystemie jeziornym powinny być podtrzymywane w kolejnych latach. Będzie to prowadziło do stopniowej przebudowy ekosystemu i uzyskania trwałej poprawy jakości wody.

Aby zapoczątkowane zmiany w ekosystemie mogły być kontynuowane konieczne jest dalsze prowadzenie rekultywacji w dotychczasowym zakresie oraz wprowadzenie pewnych nowych elementów, zwiększających ich skuteczność. W odniesieniu do zarybień jeziora drapieżnymi gatunkami ryb, wskazane byłoby oprócz zarybienia majowego, wprowadzić również jesienny narybek szczupaka w ilości ok. 200 kg. Ponieważ przeżywalność majowego narybku w jeziorze pozbawionym roślinności zanurzonej jest niewielka, zarybienie jesienne uzupełni ograniczone oddziaływanie narybku wpuszczonego w maju. Dla poprawy potencjału redox w osadach dennych ważne byłoby skierowanie wód dopływu uchodzącego do jeziora w pobliżu OSIR-u do strefy naddennej pośrodku jeziora. Ponieważ nachylenie dna w jeziorze jest w kierunku południowym, wody te będą spływać w kierunku głęboczka w pobliżu wsi Owczegłowy. Aby poprawić potencjał redox na wysokości Rogoźna, wskazane byłoby zainstalowanie w tej części jeziora aeratora w kształcie fontanny, odprowadzającego natlenione wody nad osady denne. Aerator taki pracuje od dwu lat na jeziorze Jelonek w Gnieźnie, ograniczając wydzielanie fosforu z dna. Należy liczyć się ze zwiększoną częstotliwością zabiegów mobilnej inaktywacji fosforu w toni wodnej jeziora przy pomocy chlorku magnezu i siarczanu żelaza, w przypadku powtórzenia się wysokich temperatur. Wskazane byłoby przewidzenie przeprowadzenia 10 zabiegów w sezonie wegetacyjnym i kontynuowanie ich aż do jesieni, kiedy skutek różnicy temperatur między wodą i osadami dennymi dochodzi do wzmożonego wydzielania fosforu do toni wodnej.

Dalsze monitorowanie zmian jakości wody w obydwu jeziorach poddanych zabiegom rekultywacyjnym umożliwi analizę reakcji poszczególnych składowych ekosystemu, sprzyjającą podejmowaniu działań korygujących w przypadku nieoczekiwanych zmian oraz dostosowywaniu zakresu stosowanych zabiegów do tempa zachodzących zmian.

W dniu 29 listopada 2020 r. odbyło się zarybianie jeziora Nienawiszcz Duży i Nienawiszcz Mały leszczem w ilości ponad 1 tonę.

W roku 2018 i 2019 zbiorniki te zarybiono takimi gatunkami ryb jak: sandacz, karaś, karp, okoń, leszcz, płoć, węgorz oraz szczupak.

Łączna waga wszystkich gatunków ryb, które zostały wpuszczone do obu jezior przez ostatnie trzy lata wyniosła ok 3 ton. Zarybienie Jezior Nienawiszcz Duży i Nienawiszcz Mały ma na celu odtwarzanie populacji gatunków najbardziej popularnych ryb jeziornych.

Ponadto informuję, że separatory posadowione na terenie gminy Rogoźno są w dobrym stanie technicznym, dokonywane są regularne przeglądy i badania próbek wody zgodnie z pozwoleniami wodnoprawnymi.

Ośrodek jest podłączony do sieci kanalizacji sanitarnej. Systemy kanalizacji deszczowej i sanitarnej są niezależne.

Gmina sprawuje pieczę nad gospodarką ściekową poprzez regularne kontrole wywozu nieczystości ciekłych oraz niezwłoczne reakcje służb w momencie zgłoszenia faktu ewentualnego zrzutu nieczystości do jezior.

Kontrole przeprowadzane są co dwa lata w gospodarstwach domowych na terenie gminy Rogoźno, które nie są podłączone do kanalizacji poprzez brak takich możliwości.

Przeprowadzone kontrole przyczyniają się do wzrostu ilości wywożonych nieczystości ciekłych.

Kontrolowani nie tylko są mieszkańcy ale również przedsiębiorcy wywożący te nieczystości.

Połączenie powyższego zaowocowało wzrostem dowożonych ilości nieczystości ciekłych.

Od roku 2016 kiedy to rozpoczęte zostały regularne kontrole nie odnotowano jakiegokolwiek zrzutu nieczystości wprost do jeziora.

Poprzez program dofinansujący wymianę starych zbiorników na nieczystości ciekłe na nowe przydomowe oczyszczalnie ścieków również przyczyniamy się do poprawy środowiska wodnego.

Zawody motorowodne odbyły się w tym roku już jesienią, w dobrym terminie dla rekultywacji jeziora. Energia pływających łodzi spowodowała rzeczywiście resuspencję osadów w torze wodnym wraz z jednoczesnym natlenieniem wierzchniej ich warstwy. Już następnego dnia został wykonany zabieg inaktywacji biogenów uwolnionych podczas zawodów. Wykorzystaliśmy zatem energię pływających łodzi do rekultywacji jeziora, a ściślej do inaktywacji biogenów w osadach dennych. Firma Prote podobne efekty osiąga doprowadzając do osadów związki chemiczne - utleniacze, co znacznie podnosi (kilkakrotnie) koszt ogólny rekultywacji. W naszym przypadku ważna jest synchronizacja działań rekultywacyjnych z zawodami sportowymi, którą udaje się osiągnąć.

Podczas zabiegów inaktywacji biogenów wprowadzamy do wody koagulanty w dawkach do 10 kg/ha (na ogół zresztą mniej) co nie wpływa na stan zdrowotny ryb. Niskie dawki koagulantów wynikają z wprowadzania ich łącznie z tlenem, zgodnie z opatentowaną na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu technologią. Znacznie bardziej wpływają na ten stan sinice, uwalniające do wody związki kancerogenne.

Wszelkie badania i pomiary związane z rekultywacją jezior, ich zakres i częstotliwość wykonywane są zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym, a wyboru Wykonawcy dokonano w drodze przetargu nieograniczonego z zastrzeżeniem wytycznych zawartych w ww. pozwoleniu.

TEMAT 4 Barwa wody z ujęć zbiorowych

Jakość i barwa wody do spożycia kontrolowane i badane są regularnie przez Powiatową Stację Sanitarno Epidemiologiczną w Obornikach, która stwierdza jej przydatność – wyniki mieszczą się w normie.

TEMAT 5 Edukacja, dialog z mieszkańcami i stowarzyszeniami, gminny program ochrony środowiska.

Gmina Rogoźno prowadzi działania informacyjne z zakresu ekologii poprzez konkursy ekologiczne, informacje umieszczane na stronie urzędu, ulotki dołączane do korespondencji czy poprzez spotkania z mieszkańcami.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rogoźno zostanie opracowany w roku 2021 przez Wykonawcę wyłonionego w drodze zapytania ofertowego.

Od wielu lat priorytetem w działaniach samorządu lokalnego było podejmowanie działań zmierzających do uporządkowania gospodarki ściekowej w gminie.

Podjęte przez Gminę Rogoźno zadanie związane z budową kanalizacji sanitarnej dla aglomeracji Rogoźna okazało się zadaniem niezwykle trudnym. Inwestycje służące ochronie środowiska są bardzo kosztowne i przerastają możliwości finansowe samorządów. Brak środków w budżetach gmin oraz ograniczony, szczególnie w pierwszym okresie funkcjonowania odrodzonych samorządów, dostęp do środków pomocowych, spowodował, że ambitne plany i zamierzenia należało weryfikować i dzielić na etapy. Pomimo trudności Gmina podejmowała działania zmierzające do osiągnięcia celu. Przedsięwzięcie zrealizowano w czterech etapach, zakończenie pierwszego etapu nastąpiło w 2003r, natomiast ostatniego w roku 2013. Łącznie w okresie realizacji w/w inwestycji Gmina Rogoźno wybudowała nowoczesną oczyszczalnię ścieków, blisko 55km sieci kanalizacji sanitarnej oraz prawie 1300 przyłączy. Przybliżona łączna wartość zrealizowanych inwestycji wyniosła około 54,85 mln zł. Finalny efekt realizacji ostatniego etapu inwestycji to możliwość podłączenia do sieci kanalizacyjnej budynków zamieszkałych przez ponad 3500 mieszkańców.

Wg. danych na dzień 31.12.2018r. łączna liczba użytkowników kanalizacji w obszarze aglomeracji wynosiła 10895, co stanowi 96,48% liczby mieszkańców.

W kolejnych latach kontynuowano czynności dotyczące kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych. Jest to kolejny po wybudowaniu i uruchomieniu systemu zbiorczego odbioru i oczyszczania ścieków, etap działań zmierzających do poprawy jakości wód powierzchniowych oraz ogólnego stanu środowiska. Jednym z powodów wzmożenia aktywności w tym zakresie było silne skażenie wód jeziora Nienawiszcz Mały, którego skutki udało się zneutralizować jednak wymagało to kosztownej rekultywacji. Jako główną przyczynę skażenia wskazuje się zrzut ścieków bytowych. W konsekwencji powyższego wdrażany jest ścisły monitoring bilansu wodnościekowego na terenie gminy. Obszary nie posiadające dostępu do kanalizacji sanitarnej zostały objęte programem kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników na nieczystości ciekłe prowadzonej przez straż miejską.

W celu poprawy stanu gospodarki wodnościekowej oraz wsparcia mieszkańców w modernizacji istniejących i budowie nowych urządzeń, opracowano program wsparcia finansowego z budżetu gminy na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. W tym celu Rada Miejska w Rogoźnie podjęła uchwałę Nr XLIII/410/2017 z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie części kosztów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Rogoźno.

Na podstawie powyższych dokumentów w Gmina Rogoźno prowadzi działania związane z realizacją przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu środowiska poprzez dofinansowanie udzielone mieszkańcom gminy (Wnioskodawcom) do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków zarówno chemicznych jak i biologicznych, które zastąpiły nieszczelne zbiorniki na nieczystości.

Nabór na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków odbywa się w trybie ciągłym. W latach 2017-2020 zrealizowano 74 wnioski, na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 207.968,71 zł.

W zakresie poprawy czystości wód powierzchniowych, już w roku 2016 podjęto z inicjatywy Burmistrza perspektywiczne prace nad ustaleniem stanu faktycznego, przyczyn oraz potencjalnych kierunków działań w sprawie rekultywacji jezior Rogozińskiego i Budziszewskiego oraz rzeki Małej Wełny. W ramach podjętych czynności przeprowadzono badania laboratoryjne wód, w wyniku których ustalono silne zanieczyszczenie biogenami. W poszukiwaniu metod rozwiązania problemu czystości jezior nawiązano współpracę ze środowiskami naukowo akademickimi specjalizującymi się w tej tematyce. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na zakres działań jest fakt, że jeziora jak i rzeka nie są własnością gminy, zatem ograniczone są też możliwości bezpośredniego oddziaływania na ich stan. Nie mniej stan czystości wód jest niezmiernie istotny dla samorządu gminy. Z tego też względu, zadanie o nazwie „Poprawa jakości wód Jezior Rogozińskiego oraz Budziszewskiego przez oczyszczenie, inaktywację fosforu i azotu, biomanipulację, aerację i ograniczenie dopływu substancji biogenych” wnioskiem z dnia 16.02.2017r, zgłoszono do udzielenia pomocy finansowej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Pomimo wysokiej lokaty wniosek nie uzyskał dofinansowania z uwagi na ograniczoną ilość środków w funduszu. Fundusz proponował dofinansowanie zadania w formie pożyczki, jednakże z uwagi na charakter przedsięwzięcia nie było możliwości zaciągnięcia przez Gminę Rogoźno proponowanej pożyczki, z uwagi na brak możliwości finansowania przychodami zwrotnymi wydatków bieżących (możliwość taka dotyczy wyłącznie wydatków majątkowych). W obliczu powyższego została podjęta decyzja o realizacji zadania w ograniczonym zakresie przez Gminę ze środków własnych. Pierwsze zabiegi w ramach realizacji zadania „Poprawa jakości wód Jezior Rogozińskiego oraz Budziszewskiego przez oczyszczenie, inaktywację fosforu i azotu, biomanipulację, aerację i ograniczenie dopływu substancji biogenych” prowadzone są od 2018 roku.

Na realizację zadania pismem z dnia 24 maja 2017r zgody udzielił Marszałek Województwa Wielkopolskiego wykonujący zadania właścicielskie Skarbu Państwa w stosunku do jezior. Podobnie Marszałek Województwa Wielkopolskiego decyzją DSR-II-1.7322.174.2017r z dnia 29.12.2017r udzielił pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzenie do wód powierzchniowych Jeziora Budziszewskiego i Jeziora Rogozińskiego substancji hamującej rozwój glonów.

Efekty prac podlegają cyklicznej weryfikacji poprzez prowadzony monitoring jakości wód i osadów dennych jeziora Rogozińskiego i Jeziora Budziszewskiego. Monitoring prowadzony jest przez Zakład Ochrony Wód, Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W podsumowaniu wskazano pierwsze zauważalne symptomy zmian, tj.:

- zwiększenie przezroczystości wody obu jezior;
  - zmniejszenie stężenia azotu amonowego w toni wodnej;
  - stężenia fosforanów utrzymują się na niskim poziomie;
  - rozpoczęła się przebudowa składu fitoplanktonu z sinicowego na mieszany, z dużym udziałem złotowiciowców, okrzemek i kryptofitów;
  - silnie ograniczona została liczba sinic planktonowych;
  - zwiększyła się liczebność wioślarek w zooplanktonie, w tym gatunków aktywnie odżywiających się sinicami;
  - zmniejszeniu uległo zasilanie wewnętrzne jeziora fosforem z osadów dennych;
- Zmiany występujące w zbiornikach są zgodne z oczekiwaniami oraz potwierdzają prawidłowość przyjętego kierunku działań.

Rozważając zagadnienia podnoszone w treści omawianej petycji trudno jednoznacznie zdefiniować charakter i cel przedstawionego dokumentu, pomimo zapewnień wnoszącego „że celem naszych działań jest chęć pomocy przy poprawie jakości wód w rzekach i jeziorach oraz otaczającego ich środowiska a także przeciwdziałaniu panującej suszy”, treść dokumentu nie prezentuje żadnego pozytywnego programu, który mógłby w jakikolwiek korzystny sposób wpłynąć na stan środowiska i omawianą problematykę.

Treść dokumentu sprowadza się do formułowania twierdzeń i tez w znacznej części nieprawdziwych lub co najmniej zmanipulowanych, w taki sposób aby sama już treść pytania sugerowała istnienie domniemych nieprawidłowości. Większość przedstawionych twierdzeń nie posiada żadnego odzwierciedlenia w rzeczywistości i stanowi zestaw subiektywnych odczuć oraz domniemań opartych na sugestiach innych osób i organizacji zawartych w załączonych kserokopiach pism i wniosków. Odrębnym zagadnieniem jest kwestia właściwości kompetencyjnej wskazywanych „problemów”, albowiem zdecydowana większość spośród wskazywanych zagadnień nie znajduje się w kompetencji gminy, która nie posiada ani instrumentów, ani też uprawnień do ich realizacji. Wskazaniem byłoby odniesienie przytoczanej problematyki do obligatoryjnych zadań własnych gminy, które jest ona zobowiązana realizować, oraz zadań wykonywanych na mocy odrębnych przepisów. Podobnie też kwestie związane z gospodarką wodną stanowią wyłączną właściwość podmiotów statutowo zajmujących się melioracją, retencją i gospodarką wodną. Fakt aktywnego włączenia się gminy w realizację zadań związanych z oczyszczaniem wód, melioracją itp. nie sankcjonuje pełnej i wyłącznej odpowiedzialności gminy za realizację tych zadań. Realizacja przez gminę fakultatywnych zadań jest dopuszczalna formalnie, jednak nie przenosi odpowiedzialności za zastępczą lub współrealizowaną działalność.

Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę na zakres fakultatywnych działań gminy realizowanych w zakresie poprawy stanu środowiska naturalnego:

- melioracje wodne – dofinansowanie do prac melioracyjnych na rzecz spółek wodnych
- emisja i rozpowszechnianie ulotek dla mieszkańców związanych z tematyką środowiskową
- realizacja programu usuwania azbestu
- realizacja programu oczyszczania wód jezior Rogozińskiego i Budziszewskiego
- program dofinansowań wymiany źródeł ciepła w gospodarstwach domowych
- program dofinansowań do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w gospodarstwach domowych
- współpraca z WFOŚ w realizacji programu Czyste Powietrze

Kształt gminnej polityki związanej z ochroną środowiska determinowany jest dwutorowo. Po pierwsze poprzez realizację obligatoryjnych zadań wynikających wprost z przepisów prawa jak np. zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odbiór ścieków oraz gospodarka odpadami komunalnymi. Po drugie dobór instrumentów fakultatywnych jak np. programy pomocowe. Działania fakultatywne są realizowane w odpowiedzi na zdefiniowane oczekiwania społeczne oraz w odniesieniu do faktycznych możliwości budżetowych. Przyjęte i realizowane rozwiązania stanowią zespół optymalnych instrumentów odpowiadających na zdefiniowane zapotrzebowania, wszystkie przedstawione formy aktywności realizowane są we współpracy lub co najmniej w uzgodnieniu z innymi jednostkami (w tym specjalistycznymi w sprawach ochrony środowiska), jak dotąd wszystkie prowadzone aktywności spotykały się z dużym zainteresowaniem, były również pozytywnie oceniane przez organy nadzoru i kontroli.

KIEROWNIK WYDZIAŁU
Gospodarki Nieruchomościami,
Rolnictwa i Ochrony Środowiska
mgr Roman Piątkowski

BURMISTRZ

mgr Roman Szuberski

